

Faire diagnostiek¹

Met 'faire diagnostiek' wordt kwaliteitsvolle en zorgzame diagnostiek bij allochtone en/of kansarme leerlingen² bedoeld. Faire diagnostiek maakt een onderscheid tussen leerlingen met problemen die door de ontwikkelingscontext van kansarmoede of cultuur veroorzaakt zijn en leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen. Dit onderscheid is bepalend omdat beide categorieën andere interventies vragen.

Drie noodzakelijke basisattitudes voor een faire diagnostiek zijn:

- ▶ een vertrouwensrelatie opbouwen;
- ▶ eerlijk en transparant communiceren;
- ▶ de beslissingsbevoegdheid laten waar ze hoort, namelijk bij de ouders en/of de leerling zelf.

Veel aspecten van faire diagnostiek kunnen geplaatst worden binnen de kaders van HGW en HGD. Niettemin zijn er een aantal specifieke klemtonen. Zo vraagt een constructieve samenwerking met allochtone en kansarme groepen een extra inspanning. Vooral in de onderzoeksfase en de integratie- en aanbevelingsfase is het nodig specifiek rekening te houden met storende factoren (bias of ruis) en een mogelijke inhaalbeweging om een foutieve inschatting te vermijden.

Er wordt naar gestreefd in de protocollen de criteria faire diagnostiek te implementeren, zoals ze ontwikkeld zijn door de netoverschrijdende werkgroep. Deze werkgroep stelde 10 criteria op om het HGD-traject aan af te toetsen. Deze kunnen gesitueerd worden binnen de verschillende fasen van het diagnostisch proces³.

Intake- en strategiefase

- ▶ Een vertrouwensrelatie creëren met de leerling en de ouders.
- ▶ Een positief kader opbouwen van partnerschap tussen leerling/ouders, school, CLB en andere schoolexterne organisaties.
- ▶ Voldoende informatie verzamelen over factoren van ongelijke kansen bij de leerling (voorgeschiedenis, taalvaardigheid, acculturatie...), bij het gezin en de buurt (SES, migratie..) en bij de school (schoolklimaat, gelijkheidsbeleid, specifieke leerlinggerichte maatregelen...).
- ▶ Als CLB-medewerker bewust zijn van eigen waarden en (voor)oordelen en deze onder controle houden.

¹ <http://www.vclb-koepel.be/professionals/kansenbevordering3/faire-diagnostiek>, Cré J., Magez W., Willems L., Olieslagers K., Van den Bosch R., Cocquet E. & Vancouillie M., *Toetsstenen faire diagnostiek*, VCLB-service, Schaarbeek, 2008 en Magez W. & Stinissen H., *Diagnostiek bij allochtonen*, VCLB-service, Schaarbeek, 2010

² Zie: Bijlage 5: Factoren van achterstelling in het onderwijs

³ <http://www.vclb-koepel.be/professionals/kansenbevordering3/faire-diagnostiek/basisprincipes-van-faire-diagnostiek/faire-diagnostiek---inleiding2>

Onderzoeksfase

- ▶ Breed kijken naar protectieve en risicofactoren bij de leerling, gezin en school.
- ▶ Storende factoren zo veel mogelijk controleren.
- ▶ Correct interpreteren door rekening te houden met storende factoren voor en tijdens het onderzoek.

Integratie-/aanbevelingsfase en adviesfase

- ▶ Gepast indiceren bij problemen door kansarmoede en/of anderstaligheid die een eigen aanpak vragen.
- ▶ Eerlijk, transparant en respectvol adviseren.
- ▶ Bij de interventie: geloven in de veranderbaarheid, blijven opvolgen en een eventuele diagnose evalueren.